

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавнче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українських Робітничих Дому, на роул вулиця Пritchard і Мегрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ВІД БАСТИЛІЇ ФЕОДАЛІЗМУ ДО БАСТИЛІЇ КАПІТАЛІЗМУ.

130 літ тому назад — 14 липня 1789 року захоплено було революціонерами в Парижі стару феодальну твердиню, жахливу політичну тюрму, Бастилію. Громадянська армія, коло 100 тисяч її, що стала під прапори республіки проти монархії, допрямувала 14 липня 1789 р. до губернатора й зажадала зброї. Передаканий губернатор видав з арсеналу зброю й стотисячна армія кинулася на Бастилію. Повстанці обстрілювали Бастилію зранку до пів до третьої години. Півдо третьої Бастилію було взято й від того часу від неї залишилися тільки спогади, як і від того феодального ладу, який вона ціл століття репрезентувала та обороняла.

Повалення Бастилії було побідним завершенням Великої Французької Революції.

Бастилія в перших століттях свого існування була військовою фортецею. Пізніше вона стала страшною королівською політичною тюрмою. У шй королі та вельможі гноили, жевцем без слідства й суду мурдували людей вільної думки, поетів, письменників, політичних діячів, всіх, хто словом чи ділом висловлював своє невдоволення з пияного, розпусного французького королівського двора. Із задирства помішників та попов. В Бастилію запроторювали королі та вельможі своїх євдєришків, людей, що збили багато й могли вивити скандальні придворні історії, інтриги, розпусні діла королів та королеви.

З упадком Бастилії, упав феодально-панцирний лад, а на його місце прийшов лад капіталістичний, який збудував нову, модерну Бастилію — в Парижі й по шлому світі. Колись в Бастилії томилася десятки чи сотки людей, а зараз в тюрмах капіталу томляться сотки тисяч борців за волю пролетаріату.

Коли ми пішемо ці рядки, вістка з Парижу доносить, що там засуджено секретари комуністичної партії і редактора "Іманте" по три роки тюремного ув'язнення, а видавця центрального органу компартії засуджено на 5 літ тюрми. Засуджено їх за таку саму справу, за яку в часах Бастилії судили або й без суду замикали феодали та королі республіканців. Нині республіканці роблять те саме з новими революційними борцями. Нині у Франції сидять майже стало в тюрмах такі революціонери, як Марти, якого народ вибирав до парламенту, а буржуазна влада пакує в тюрму.

Якраз нині, в 130 роковини повалення Бастилії, цікаво прослідити, що збудували "цивілізовані" французькі республіканці на руїнах старої Бастилії. Цифри, які ніше подаємо, свідчать, що французька буржуазія збудувала тисячі нових Бастилій не тільки у Франції, але й у всіх тих країнах, які вона рабівничою війною захопила й зробила своїми колоніями.

В 1925 році вона вбила судом і без суду 22 революціонери, ранила 600, арештувала 1,208 і на 290 розправах засудила 501 особу на 250 років в'язниці, а одну на досмертну в'язницю.

В 1926 році вбила 16 осіб, 388 ранила, 1,683 арештувала, а 505 засудила на 191 рік в'язниці.

В 1927 році вбила 9, ранила 479, арештувала 3,019, а засудила 512 на 132 роки тюрми.

В тязу 11 місяців 1928 року вбила одного, ранила 336, арештувала 6,633, засудила 421 на 335 літ в'язниці. В дев'ять років світової війни 5. серпня 1928 року в часі робітничої демонстрації арештовано було 1,800 учасників. А 14. грудня того-ж року тов. Марти засуджено на 4 роки в'язниці.

Від початку 1925 до грудня 1928 року у сучасних бастиліях французького капіталу було 24 голодовних страйків, в яких 236 осіб разом голодували 1,292 дні. Пакуючи в тюрми крадих борців вільнової боротьби, французька буржуазія карає їх також грошево. За поштовий час вона цих засуджених на ув'язнення вкарала штрафом на 48,163 долларів. Замітьте, не франків, але долларів. (Один доллар — приблизно 25 франків.)

До вбитих, поранених та арештованих не зараховується тих жертв французького капіталу, що провадять збройну боротьбу проти него в Марокко та інших колоніях Африки, Сирії чи Індокитаю. Цього року напередодні 1. травня в самому лише Парижі французька влада арештувала 3,000 осіб.

Бастилія, що ціл століття стояла на сторожі грабницького феодального ладу, зблідла-б перед муками теперішніх в'язнів капіталу та фашизму в Італії, Польщі, Болгарії, Румунії, Югославії й самій Франції, а в її колоніях зокресд.

Тільки пролетаріат Радянського Союзу повалив царську Бастилію — Шліссельбург, Петропавлівку, Лукініновку й тисячі інших у всіх великих і малих містах буржоазної Росії та в глухих тайгах Сибіру. Тільки соціална революція під проводом Комінтерну повалив сучасні Бастилії капіталу й звільнив з них пролетарських мучеників.

Перше серпня ц. р. призначено на мобілізацію революційних пролетарських лав, на демонстрацію проти небезпеки нової світової війни, проти зради соціял-демократів, проти фашистського терору. Зсумувавши разом — це буде демонстрація проти цілої капіталістично-імперіалістичної Бастилії, бо в сучасному капіталістичному ладі в'язнями та невольниками капіталу є не тільки ті, що сидять в тюрмах, але й ті трудові маси найбіднішого селянства й робітництва, що на верху нечає-б

на воді, а на ділі — є вони невольниками ладу насильства й виснаженості.

На один лише розказ французького міністра закордонних справ Бріана в Мадриді — 30 мільйонів національних меншостей, що їх поділили між собою капіталістичні держави в самій лише Європі, мають розполитися, втратити свою національну ознаку, згинуть з лиця землі як національні окремішності.

Але не врятував Бастилія феодального ладу, не врятує також ні сучасні тюрми, ні розстріли, ні катування революційних борців — капіталістичного ладу.

ТАК БУЛО - ТАК НЕ БУДЕ.

Велична ідея! Проста й невичайна. Ясна й незрозуміла. Природна й дивовищна. Ідея про загальне роззброєння.

Вона проста, бо що може бути простіше, як пустити з рук зброю? Вона ясна, бо не потребує доказів. Вона природна, бо визволяє людство від тягаря милітаризму.

Так мислить звичайні середні люди. Така думка мільйонів, необізнаних на високій політиці, в'єтмутих у справах дипломатії. І разом з тим роззброєння — найскладніша для самодержців.

Анекдотична палиця.

Дотеп — велика ідея. Сміх бо вбиває. Тільки невідомо кого. Частенько й самих авторів крилатих фраз.

"Коли ви роззброїте народи, вони битимуться ладцями."

вгрозитимуться один одному в горло.

Ми-де жартуємо! Цю фразу сказав англійський делегат, заступник міністра закордонних справ, лорд Кешенден. Краще він би був ніколи і нічого не сказав.

Такий був головний аргумент проти радянської пропозиції загального роззброєння. Взадарі думок буржуазної касті вдалися до дитячих доводів. Нічого іншого їм не лишилося.

Кешенденова палиця однак придалася. Вона обернулася проти свого автора. Кожна репліка, кожне слово радянських делегатів правило за палицю, що неспадно спускалася на голови мимовільних слухачів.

Це сталося в березні минулого року, в швайцарському місті Женеві, в палаці Ліги Націй.

НІЛЬНА ПОВЧАЮЧИХ ЗГАДОК.

Відліди люди більшовики. Напосідають так, що й викрутитись не можна. Навіщо роззброюватись? Адже ж немає очіхих нововати після війни 1914-18 року. Хай мирно догтовляють військові запаси, іржого вкриваються гармати й панцерники, пилотою запорошуються набой і протигаз!

тільки для того, щоб на другий день з новою силою спалити на криваві сутинки.

Кісткою в горлі стоить перемога радянської республіки. Приборкати, втихомирити, розвалити! Всім воротам пролетарської країни забезпечена підмога! На угноєному миролюбними словами версалів-

Американська демократія вивчає своїх студенток не-демократичного ремесла.

Звідки взялися сумирні, як повстала підозрілість, чому немає віри в миролюбність великих світових держав? Може це в чийсь хворій уяві розпадається непевні побоювання?

Хай говорять факти, бо дійсність жахливіша за всікі негумовірні припущення. Війна стала звичайним явищем. І вже не помічають, повз не проходить з байдуками обличчям.

Підрахувати й підводити підсумки обов'язок і фактхгалдтерів. Нагадаймо лише кілька найкращих епізодів іх тах званої післявоєнової доби. Кінець 1918 року. Здрігнулися армії на полях Франції. Немеччина капітулювала. Запанував мир, хоч і миршавенький, а все-таки мир. Увірвалося воєнне страхіття, та мабується

сьому ґрунті вироста нові війна проти комуністичної держави. І не провіща, а дихо Антанти, що не вигоріло. Об радянську кістку обламала Європа старечі зуби зах. буржуазії.

З поспеху руни повстає молада Туреччина. Та й на і шляху стає союз переможців. Довголітня, тривала боротьба завершується на полі бою. В кривавій борні здобуває турецький народ свою незалежність, війшовий переможцем з накинutoї союзниками війни. Марокко, Сирія, Єгипет, Індія — всі вони зазнали на собі тяжку руку Антанти, що засудили на словах в'єтну, знала єдиний аргумент у своїх взаєминах з народами — кулі й набой!

Добру науку дає й Китай, чийо столицю Нанкін вже в 1927 році обстрілювала об'єднана ескадра імперіалістів.

МОВА. ЦИФР.

А тимчасом у Женеві засідала підготовча комісія до конференції в справі роззброєння. Не покладаючи рук, призначали делегатів. І результати були. Добрі "результати", що їх викладено в кількох десятках томів, видрукованих на прекрасному папері.

Мова цифр дає нам деяке уявлення про женевські мирні здобутки. "Разом усіх організацій, що підкувалися за роззброєння, було чотирнацять. Час від часу відбувалися сесії різних комісій, підкомісій, секцій. Таких чергових і по-

кі глибокодумні питання залишалися нерозв'язани. Деякі подібно сталося і з підготовчою комісією. Чимало клопоту завдало комісії визначити, про що власне слід розмовляти. Захотілись скласти список питань, що їх не заввадили б обговорити. Набралося кілька сот пунктів, важливих і малозначних, ніби потрібних і просто зайвих. Рипіли канцелярські пера, протирали окуляри вчені юристи, оратори змагались в красномовстві і, так і не дійшли згоди.

ВИБУХОВІ КРОВАТКИ.

Про роззброєння буржуазія мислить великий галас, але діла від її комісії ми так і не побачили. Але не подумайте, що в буржуазії отак завжди — за словом нема діла. Буває й навпаки — саме діло, жахливого слова. Відмін хоча б таку гадузь господарської творчості, як виробництво засобів

ставляється в Женеві до продукції отруйних газів. Навіть і конвенцію склали, щоб у разі війни (таку можливість хоч не припускають) їх не вживати.

Далекосяжні миролюбні задуми! Віднодумить у буржуазному світі нечувано! Та все не доречі. Хоч які й корисні будуть женевські поради, тут тріснуло було б їх виконувати. Так і не діддалася славетній конвенції свого затвердження, як не рахувати країни "червоного милітаризму".

Великий почин.

На тлі прихованого саботажу й безсоромного дисциплінування радянський заклик про роззброєння. Шеста частина світу категорично й беззмовно висловилася за мир.

Закликаймо армії, зруйнуймо військовою промисловість, вирівняймо з корінням дух війни й національної ворожечі!

Злобне виття й беззубі дотепи зубірили радянську позицію. Тисяча й одна причина знайшлася для того, щоб відкарактис і спекатис руба поставленої вимоги. Буржуазія не згодилася підубавити той сув, на якому сидить, сікустити доду багнети, на які спирається.

Наш мирний почин, єдиний і неповторний у світовій історії, зостається без відгуку. Так було і так буде, аж поки існуватиме капіталістичний лад.

М. Ф.—ко.

РОЗКЛАД БУРЖУАЗНОЇ КУЛЬТУРИ.

Людина зvierоднюється, коли шдунок повний, а голова порожня, і також часне й хворіє, коли їде є, але поживи немає. Зразком першою людини може бути зvierодний тип ситого буржуа, а зразком другою — вчений політичний в'єтну у тюрмі. Значить, щоб бути здоровим тілесно й духова, треба вживати подостатком поживи матеріальної й ідейної.

І зvierодиле мистецтво вживають для тих самих цілей, що й наркотики та алкогольні напоїтки: для викликання задурманення і роздражнення нервів. Найчастіше люди пють горілку на те, щоб забутися.

Культура — це людська ідеяна пожива.

Одною із складових частин культури є мистецтво. Головна ціль його впливати на людину через почування. Глибокі почування викликають відповідні настрої, а настрої — відповідні стремління і характер людини. Приміром, драма "Родина Шіткарів" зворушує й викликає співчуття у читача чи глядача, а це співчуття поволяє побудує класову свідомість і відповідні стремління. Справжане мистецтво викликає у людини корисні настрої, зvierодиле — ділає якраз навпаки. Зvierодиле мистецтво ділає на людину так само, як рипіє алкогольні напоїтки, опій, морфіна то-що.

Знаємо з історії й особисто до досведу, що коли люди у повний розв'їт своїх сил, надій і мають перед собою великі ідеали, вони творять і шидкаються здоровим та корисним мистецтвом. А зvierодиле люди цікавляться і творять таке ж зvierодиле мистецтво.

Першим зразком можуть бути часи ренесансу, а другим — гнила атмосфера королівських дворів і до шенту здеморайзованої аристократії всімамацятого віку, що й мало відповідний вплив на літературу. Зieverа й країна розпуста викликали "черчаний" сміх у Вольтера, цинічні пародії Свифта і пекучі сатири Александра Пупва. А дрібні панські писакки любувалися соро-

мідькими песами та панегіриками.

Значить, мистецтво можна вважати і за пуле життя даного якогось періоду історії людства. Мистецтво носить цілу свою добі. І наша доба, доба машини й електрики, має свою цілу: класову боротьбу між капіталістами й робітниками, розклад у суспільному ладі через суперечності капіталістичного ладу, зріст класової свідомості серед робітництва і ідеяна хвороба буржуазії.

Ця ідеяна хвороба буржуазії є дитиною капіталістичного ладу. Капіталістичний лад — це лад скрайнього індивідуалізму і тим самим самолюбства. В такому ладі всі людські великі ідеали не можуть мати місця. Самолюбному капіталістові та доробкєвчєві такі вселюдські ідеали, як братерство, рівність, свобода, гуманітетичний лад і т. п. чужі, незрозумілі й небажані. Він нахабний, скрайно безличний, жорстокий, хитрий, ласун, дегенерат і цинік. Таке його справжане обличчя, такий всередині, але наверх він показує публиці інше обличчя, патріота, філантропа, і взагалі добродія людства.

Хто самолюбний, хто подоптав вселюдські ідеали, хто живе кривдою других людей той став дегенератом. Людина нілого мистецтва — мистецтва, що не викликає благородних настроїв і поривів до здійснення вселюдських ідеалів, а такого, що задурманює, що заповнює ідеяну порожнечу стукітною, гамором, шумом, рухом, безмістовним верзінням, авантюризмом і цинізмом.

Людина хвора через лінощі, займається шаленою здоюавтомо або літаком. Людина хвора на безідейність хоче шуму, гамору, руху, авантюрициства. Так, буржуазія наших часів захворіла на безідейність, отже шукає життєвою насаодиди у джезі. Джез — це назва хвороби буржуазії і плутократії наших часів. Джез проявляється у кожній ділянці зvierодилого буржуазного мистецтва. Джез у інших ділянках мистецтва, ніж музика й танки, має своєрідні назви, як кубізм, панфутуризм і т. п. Джез у музиці й танках нагадає дикусне бубнення й танки, кубізм — це портроти ліній на папері, а панфутуризм — це вир, шал і гомін вуличного життя.

Ці всі зvierодилі мистецькі засоби вживає буржуазія на заповнення ідеяної порожнечі, для задурманення і самозабуття, бо не має і не може мати перед собою великих стремлінь та ідеалів.

Значить, пануюча верства капіталістичного ладу хвора, і нема надії на її выздоровлення. На хвилевіполекій вонів живе замість морфіни — джез. Западає і тим самим промочує пролетаріатові шлях до повалення капіталістичного ладу і для встановлення комунізму.

М. Полюський.

НЕЗАВИДНА ДОЛЯ.

"Час" подає з Вашковець: Незавидна судьба струнула цимим днями громадяни з Серафінця коло Вашківців. На основі мирового договору о держави Румунія і Польща право справити границі між собою по своїй волі. На основі цього договору, як також окремого порозуміння згодила Румунія пересунути дотеперішню границю в Серафінцях дещо на південь від теперішньої Черемоша, так, що набито пали докою під порогом, декому відтото столбу і стайню від хати тай поставили на кликалі "черчаний" сміх у Вольтера, цинічні пародії Свифта і пекучі сатири Александра Пупва. А дрібні панські писакки любувалися соро-